

Branner i avfallsanlegg

Landsdekkende tilsynsaksjon i
regi av DSB og Miljødirektoratet

Henning Gøhtesen, seksjonsleder industritilsyn

Innhold

- Om aksjonen, mandat og milepælsplan
- Tema for aksjonen
- Foreløpige resultater

Bakgrunn for aksjonen

Betydelig antall branner og branntilløp de siste årene - 200 (2016 - 2.9.20)

- Brannene varer lenge
- Medgår svært mye slokkevann
- Utgjør en miljøutfordring
 - Evakueringer pga røykutvikling
 - Miljøpåvirkning - luft og vann

Brann i avfallsanlegg - en særegen utfordring

8. mars 2018. Det brenner på Norsk Gjenvinnings avfallsanlegg på Alna i Oslo. Etter kun kort tid er røykutviklingen så sterk at området ble evakuert. Hvordan oppstår slike situasjoner, og hvorfor er avfallsanlegg særlig utsatt for brannfare?

Av: Hans-Martin Rønning | Publisert: 15. mars 2018

Brannen på Alna: Det kunne gått mye verre dersom Norsk Gjenvinning ikke hadde gode rutiner på plass. Denne artikkelen tar for seg ulike årsaker og tiltaksforholdene ved brann i avfallsanlegg. Foto: Oslo brann- og redningsetat

Artikkel: Avfall Norge.no v/ Hans-Martin Rønning
Foto: Oslo brann- og redningsetat

Mandat

Målsettingen er å redusere branner og miljøpåvirkningen av branner i avfallsanlegg, ved å kontrollere at virksomhetene jobber forsvarlig med forebyggende arbeid for å hindre at branner skjer, og å redusere miljøpåvirkningen dersom brannen først oppstår.

Delmålene er å:

- øke brannsikkerheten i avfallsfraksjonene
- øke kvaliteten i brannrisikovurderinger
- redusere potensialet for miljøpåvirkningen ved brann (avrenning, luftforurensning mv)
- øke brannsikkerheten i byggverk for mottak-, oppbevaring og behandling av avfall
- øke oppmerksomheten om effekten (merverdien) med samarbeid mellom myndighetene

4.mars 2020

Mandat

Samarbeid mellom Miljødirektoratet og DSB om felles tilsynsaksjon 2020 med tema branner i avfallsanlegg

Bakgrunn

Tilsynsaksjonen er en direkte oppfølging av kontaktmøtet mellom DSB og Miljødirektoratet 19. mars 2018. I referatet fremgår det at Miljødirektoratet skulle vurdere initiativ til felles tilsynsaksjon.

Begrunnelsen er mange branner i avfallsanlegg de senere år.¹

Med bakgrunn i kontaktmøtet ble det høsten 2018 utvekslet notater mellom DSB og Miljødirektoratet om hvilke krav vi stiller til slike avfallsanlegg, og i møte mellom direktoratene den 1. november 2018² var det enighet om et samarbeid for å redusere branner og miljøpåvirkningen av branner i avfallsanlegg.

For å øke kunnskapsgrunnlaget har direktoratene gått sammen om et oppdrag til RISE Fire Research AS (RISE) for å få belyst hvilke risikoer som er knyttet til branner i avfallsanlegg på overordnet (nasjonalt) nivå. Rapporten ble ferdigstilt den 1. november 2019, og faggrunnlaget skal blant annet brukes i utarbeidelse av tilsynsprogram/sjekklistene.

Mål og hensikt med tilsynsaksjonen

Miljødirektoratet og DSB samarbeider om tilsynsprogram og sjekklistene til bruk i tilsynet. De fleste tilsynene vil gjennomføres av brann- og redningsvesenet. Utvalgte tilsyn vil gjennomføres med Fylkesmannen. DSB og Miljødirektoratet vil gjennomføre felles tilsyn ved storulykkevirksomheter som har mye avfall. Det legges opp til felles gjennomføring av tilsynet (samtidig tilsyn fra to etater) og felles tilsynsrapport og reaksjonsbruk der det er hensiktsmessig og mulig.

Målsettingen med myndighetenes arbeid er å redusere branner og miljøpåvirkningen av branner i avfallsanlegg, ved å kontrollere at virksomhetene jobber forsvarlig med forebyggende arbeid for å

Milepælsplan

Utvelgelse av risiko-objekter for tilsyn

SAFETY & TRANSPORT
RISE FIRE RESEARCH

Branner i avfallsanlegg

Ragni Fjellgaard Mikalsen, Karin Glansberg, Karolina Storesund, Sissel Ranneklev
RIS, rapport 2019-03

Vedlegg nr. 1: Kriterier for utvelgelse av avfallsanlegg som særskilte brannobjekt

Dyktene er basert på fylte, lokale helseberegninger og informasjon om tidligere branner i anleggene av usannsynlig, og ikke tall fra noen. Følgelig er informasjonen usikker, og vil avvike med fortløpigheten. De anleggene som får høyest totalverdi av alle faktorer utgjør som risikoobjektene i § 12

Informasjonen om avfallsanlegget:

Navn på virksomhet	Eier:		
Type avfallsanlegg	Kommune:		
Bestikkadresse:	Adresse:		
Organisasjonsnummer	Tilførelse:		

Sr.	Kriterier for utvelgelse	Lav risiko/ Vektning	Høy risiko/ Vektning	Verdi
Organisatoriske Planer mv.				
1	Har brann- og redningsvesenet beredskapsplaner/transportplaner for anlegget?	(Ja) 1	(Nei) 5	
2	Er det registrert hendelser på anlegget siden 2016 (jfr. BRIS)?	(0) 1	(>1) 5	
3	Har avfallsanlegget eget industrivern?	(Ja) 1	(Nei) 5	
Avfallstypersjener				
4	Blandet avfall (herunder restavfall) – ofte brannstart (Kommunale næravfallsanlegg, næravfallsanlegg, forbrukeslagsanlegg)	(Nei) 1	(Ja) 10	
5	EE-avfall og batterier ² – regelmessig brannstart (Anlegg for mottak og behandling av EE-avfall)	"	(Ja) 10	
6	Papp, papir, kartong – regelmessig brannstart (Kommunale næravfallsanlegg, næravfallsanlegg og forbrukeslagsanlegg)	"	(Ja) 10	
7	Farlig avfall – sjelden brannstart (Kommunale næravfallsanlegg, anlegg for mellomlagring av farlig avfall og behandlingsanlegg for farlig avfall samt farlig avfall i helse- og veterinær mv.)	"	(Ja) 5	
8	Trevirke – regelmessig brannstart (Kommunale næravfallsanlegg, Trevirkeanlegg, avfallsanlegg for bygg-savering)	"	(Ja) 5	
9	Park og hageavfall – regelmessig brannstart (Kommunale næravfallsanlegg)	"	(Ja) 5	
10	Kaserte kjøretøy – regelmessig brannstart (Billeggskjøre, bussene kjøretøy, Billeggskjøre)	"	(Ja) 2	
11	Metall – sjelden brannstart (Anlegg for mottak og behandling av metall)	"	(Ja) 2	
12	Gullmull – svært sjelden brannstart (Deblager med store mengder, lager for behandling av gullmull)	"	(Ja) 2	
Annnet: Boliggenhet, størrelse mv.				
13	Blir avfallet behandlet ³ av anlegget?	(Nei) 1	(Ja) 5	
14	Mottar anlegget store mengder avfall (se tilførelsen, eller ta utgangspunkt i lagringskapasitet innendørs/utendørs) og utendørs? ³ De største bør vektas høyere enn de mindre.	(Nei) 1	(Ja) 5/10	
15	Ligger anlegget i nærheten av bebyggelse (boligfelt/urban boligbebyggelse, næringsbebyggelse, skole, barnehage, kirke, etc.) ³	(Nei) 1	(Ja) 5	

Føringer for tilsyn med avfallsanlegg

- Tema skal svare på målsettingen om å redusere branner og miljøpåvirkningen av branner i avfallsanlegg, og omfatter følgende:
 - Avfallsanleggets etterlevelse av internkontrollforskriften generelt og kvaliteten på brann- og miljø-risikovurderingene spesielt
 - Utsjekk av brann- og miljørisiko i avfallsfraksjonene med fokus på mengden blandet avfall (restavfall), orden og ryddighet, mottakskontroll mv.
 - Utsjekk av **potensialet for miljøpåvirkning** ved brann (avrenning og luftforurensning mv.)
 - Noen kontrollpunkter om **byggverket**

Foto: Oslo Brann- og redningsvesen / Lars Viggo / NTB

Føringer for tilsyn med avfallsanlegg

Endelig utgave nr. 17, juni 2020

Utsatt offentliggjøre (1. og 2. del) 24. februar 2020

Forfattere: Miljødirektoratet og Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB)

—

Tema for tilsynsaksjonen

- **Internkontroll:**
 - Generell
 - Brann og miljørisikovurderinger
 - Avvikshåndtering
- **Tema 2 Brannsikkerhet i avfallsfraksjoner**
 - Avfallsfraksjoner (risikoavfall, litiumbatterier)
 - Mottakskontroll (feilsorteringer/ulovlig avfall)
 - Oppbevaring (ute/inne, tid, mengde, separasjon)
- **Tema 3 Brannsikkerhet i byggverk**

Miljørisikovurderinger

Har man:

- Kartlagt naturmiljøressurser som kan bli berørt av forurensning.
- Vurdert brann med påfølgende utslipp av slokkevann/brannskum som kilde til forurensning
- Vurdert konsekvenser av utslipp av slokkevann/brannskum (drikkevannskilder, sårbare naturområder, bebyggelse) - akutt forurensning
- Akseptkriterier - akseptabel ?
- Iverksatt tiltak (konsekvensreducerende) eks. oppsamlingsarrangement som lukkede vannsystemer, grøfter, oppsamlingsarrangementer (oljeutskiller, adsorbenter, IBC-er/tanker etc), lenser...
- Beredskap

Noen betraktninger

- Både FM/brann- og redningsvesen har opplevde det som svært nyttig å gjennomføre tilsyn samtidig, og har fått god respons av virksomheter.
- Mange har fokus på å hindre brann, men ikke så mye på miljørisiko mht. utslipp slokkevann/brannskum.
- Viktig med kompetanse mht. øke kvalitet i (miljø)risikovurderinger hos anleggene.
- Flere avfallsanlegg har trukket frem viktigheten av at EE-produkter og batterier blir levert og håndtert i retursystemet - kan forårsake brann i avfallsanlegg.

Foreløpige resultater

- Hittil registrert 56 tilsyn. Av disse har:
 - 37,5 % ikke iverksatt tilstrekkelige risikoreduserende tiltak
 - 32,14 % hadde mangler i miljørisikovurdering
 - 30,4 % manglet å ha kartlagt pot. kilder til forurensning
 - 25 % hadde mangler i beredskap akutt forurensning
 - 21,4 % ikke tilstrekkelige dokumenterte rutiner

Takk for oppmerksomheten